

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/128/2015.

Iktatószám: Vj/128-9/2015.

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a S. Zs. vezérigazgató által képviselt **Tettye Forrásház Zrt.** (7621 Pécs, Széchenyi tér 1.) eljárás alá vont vállalkozással szemben gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmának megsértése miatt lefolytatott Vj/42/2013. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozatban elrendelt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése céljából elrendelt utóvizsgálatban meghozta az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács az utóvizsgálatot megszünteti.

A végzéssel szemben a közléstől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni. A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

I n d o k o l á s

I.

Előzmények és az eljárás megindítása

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) a Vj/42/2013. számú versenyfelügyeleti eljárásban 2015. június 24-én kelt, VJ/42-102/2013 számú határozatában (továbbiakban: Határozat) megállapította, hogy a Tettye Forrásház Zrt. (továbbiakban: Tettye vagy az eljárás alá vont) visszaélt gazdasági erőfölényével, amikor 2011. május elsejétől túlzottan magas díjat alkalmazott a mellékvízmérők szakszerűségi vizsgálata (beleértve a zárral való ellátása) szolgáltatásra és az ahhoz kapcsolódó kiszállásra.
2. Az eljáró versenytanács a határozat kézhezvételét követő 30 nap elteltével megtiltotta a fenti jogsértő magatartás további folytatását és kötelezte a Tettyét, hogy a fenti határidőt követő további 30 napon belül írásban nyilatkozzon arról, hogy milyen lépéseket hajtott végre annak érdekében, hogy tartózkodjon a további jogsértő magatartás folytatásától.
3. Egyebekben a fenti jogsértés miatt az eljáró versenytanács kötelezte a Tettyét 1.300.000,- Ft, azaz egymillió-háromszázezer Forint bírság összegű megfizetésére.
4. A Határozatot az eljárás alá vont a tértivevény tanúsága szerint 2015. június 29-én vette kézhez. A Határozat ellen benyújtott, a GVH-hoz 2015. július 29-én érkezett keresetében kérte egyúttal a végrehajtás felfüggesztését is. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (továbbiakban: FKMB) a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet 5.K.32.805/2015/2-II. számú jogerős végzésével¹ 2015. szeptember 1-jén elutasította, így a Határozat végrehajthatóvá vált.
5. A Határozat felülvizsgálata tárgyában az eljárás alá vont keresetét az FKMB 2016. február 19-én kelt, 5.K.32.805/2015/7. számú ítéletével² elutasította. Az ítélet ellen az eljárás alá vont fellebbezést jelentett be, amelyet a Fővárosi Törvényszék befogadott és az eljárás jelenleg 2.Kf.650.044/2016. szám alatt van folyamatban.

¹ VJ/42-107/2013.

² VJ/42-116/2013.

6. Az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti bírságot megfizette³, azonban a fentiekben részletezett beszámolási kötelezettségének az utóvizsgálat megindításának napjáig nem tett eleget, illetve a Gazdasági Versenyhivatal számára megismerhető, az eljárás alá vont honlapján szereplő, a mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat aktuális díjára és díjalkalmazási feltételeire vonatkozó nyilvános információk alapján nem volt kizárható, hogy a jogsértés folytatását megtiltó rendelkezésnek az eljárás alá vont nem tett eleget. Ezért a GVH 2015. december 10-én, VJ/128/2015. számon versenyfelügyeleti eljárás indított annak vizsgálatára, hogy a Határozatában foglaltakat az eljárás alá vont megfelelően teljesítette-e.

II.

Az eljárás alá vont

7. Az eljárás alá vont Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata által alapított, jelenleg Pécs Város Önkormányzatának tulajdonában álló vállalkozás.
8. A Tettye 2009 októberétől látja el Pécs városát ivóvízzel és gondoskodik a szennyvízelvezetésről és -kezelésről. 2010 márciusától a helyi lakossági folyékony hulladék begyűjtését és ártalmatlanítását is a vállalkozás végzi.⁴
9. Az eljárás alá vontnak a közszolgáltatások körébe tartozó szolgáltatásai mintegy 167 ezer lakost érintenek. 2010-ben három Pécs környéki település csatlakozott a társaság ellátási területéhez: Kozármisleny (szennyvízszolgáltatás), Kővágószőlős (vízszolgáltatás) és Pellérd (víz- és szennyvíz-szolgáltatás). 2011-ben további tizenegy község bízta meg a társaságot ivóvíz és szennyvíz szolgáltatással: Aranyosgadány, Bicsérd, Kökény, Túrony, Zók (ivóvíz), Bakonya, Boda, Cserkút, Gyód, Keszü, Kővágótöttös (ivóvíz- és szennyvíz), majd Szalántával (ivóvíz) is kiegészült a társaság szolgáltatási területe.
10. Az eljárás alá vont 2014. évi nettó árbevétele 4.954.640 ezer Ft, mérleg szerinti eredménye 13.954 ezer Ft volt.

III.

Az utóvizsgálat során feltárt tényállás

Az eljárás alá vont jogsértőnek minősített díjalkalmazása

11. A Határozat rendelkező részében foglaltak szerint az eljárás alá vont mellékvízmérők szakszerűségi vizsgálata és zárral való ellátása szolgáltatásra és a hozzá kapcsolódó kiszállásra vonatkozóan 2011. május elsejétől alkalmazott díját minősítette jogsértőnek.
12. A Határozat indokolása az alkalmazott közgazdasági elemzések eredményeit a következők szerint tartalmazza:
- a) Az eljárás alá vont díjszabásának a felmerült költségek alapján történő elemzése körében megállapításra került, hogy az eljárás alá vont által alkalmazott díj jelentősen eltér a szolgáltatás nyújtása során felmerülő gazdaságilag indokolt költségek és a befektetéssel arányban álló nyereség alapján meghatározható szinttől. Az eljárás alá vont az általa alkalmazott díjak alapjául szolgáló, a vizsgálat részére benyújtott kalkulációiban olyan költségelemeket szerepeltet⁵, amelyek a mellékvízmérőkkel kapcsolatban merülnek fel ugyan, de más szolgáltatás keretében; ennek alapján az eljárás alá vont által a mellékvízmérők szakszerűségi vizsgálata és zárral való ellátás szolgáltatásra alkalmazott díjai túlzóan magasnak értékelhetők.
- b) Az eljárás alá vont költségeinek más szolgáltatók költségkalkulációival való összehasonlítása eredményeképpen megállapításra került, hogy az összehasonlítás alapjául szolgáló vállalkozások által alkalmazott költségekhez képest a Tettye költségkalkulációja kiugróan magasnak számít. Az összehasonlításba bevont vállalkozások adatai alapján kalkulált átlagos maximális költségszintnél az eljárás alá vont hasonló költségeinek szintje összességében, különösen a közvetett költségek vonatkozásában jelentősen magasabb, mert az eljárás alá vont

³ VJ/42-110/2013.

⁴ Forrás: VJ/128-6/2015.

⁵ A mellékvízmérők hitelességi idejében felmerülő elszámolással kapcsolatos költségek

olyan többlet költségelemeket⁶ vesz figyelembe kalkulációiban és az ezek alapján kialakított díjaiban, amely felmerülése más szolgáltatáshoz kapcsolódik, ugyanakkor a benchmark mintába bevont vállalkozások esetében a vizsgálat által érintett szolgáltatás keretében nem kerül elszámolásra; a más szolgáltatás keretében felmerülő költségek figyelembe vétele a benchmark elemzés alapján sem tekinthető indokoltnak.

c) Az eljárás alá vont díjainak más szolgáltatók díjaival való összehasonlítása eredményeként megállapításra került, hogy a benchmark elemzés céljából felhasznált mintába bevont vállalkozások által alkalmazott díjak jelentősen alacsonyabbak az eljárás alá vont által alkalmazott díjaknál.

d) Összességében az elvégzett elemzések eredményei alapján az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Tettye mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálata és zárral való ellátása szolgáltatásra érvényesített díjai nem az érintett szolgáltatás (kiszállással együtt: szolgáltatás-csomag) költségeinek alapul vételével kerültek meghatározásra, mert abban más szolgáltatás költségei is figyelembe vételre kerültek. Mindezek alapján a vizsgált díjakat az eljárás alá vont a fogyasztók számára hátrányos módon, egyúttal tisztességtelenül és túlzottan magas mértékben állapította meg.

13. A Határozatban az eljáró versenytanács ezen magatartástól tiltotta el az eljárás alá vont vállalkozást a Határozat kézhez vételétől számított 30 napon belül. A Határozatot az eljárás alá vont (jogi képviselője útján) 2015. június 29-én vette át. Ennek alapján a Határozatban a jogsértő magatartástól való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség teljesítésének határideje 2015. július 29. volt.

Az eljárás alá vont új, a Határozatot követően kialakított díjalkalmazása

14. A mellékvízmérő plombálását célzó szolgáltatásra, illetve az azzal kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozó díjakat az eljárás alá vont mindenkor hatályos Egységárgyűjteménye tartalmazza, amely az eljárás alá vont hivatalos honlapján is megtekinthető⁷.
15. A jelen utóvizsgálat megindításakor hatályos Egységárgyűjtemény 2015. július 27-én lépett hatályba. Ebben a mellékmérőket érintő legfontosabb mozzanatként értékelhető jelen eljárás szempontjából az, hogy a korábbi gyakorlattól eltérően mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat és zárral való ellátás szolgáltatás esetén nem kerül külön alkalmazásra kiszállási díj, hanem az a plombálást célzó szolgáltatás díjába került beépítésre.
16. Az eljárás alá vont 2016. február 25-ei hatállyal új egységárgyűjteményt adott ki, amely azonban nem tartalmazott érdemi változást a mellékvízmérők szakszerűségi vizsgálata és zárral való ellátása és az azzal kapcsolatos kiszállás díjára vonatkozóan. Az egyetlen változás a korábban hatályos dokumentumhoz képest az érintett szolgáltatást érintően annyi, hogy míg korábban a szolgáltatás bruttó díja került feltüntetésre a dokumentumban, addig a legújabb dokumentumban a nettó díj szerepel.
17. Az eljárás alá vont – egyéb szolgáltatásaihoz kapcsolódóan – fenntartotta külön kiszállási díj alkalmazását, ez az Egységárgyűjtemény szerint nettó 4 350 Ft/alkalom. E szolgáltatás költségtartalma az eljárás alá vont kalkulációja szerint 3 650 Ft.
18. A Tettye által a mellékvízmérők plombálására vonatkozóan alkalmazott díjakat a következő táblázat foglalja össze:

Plombálás, új beépítésű és cserélt (mellék)mérő esetén	2013. évben		2015. február 11-től		2015. július 27-től*	
	Bruttó díj [Ft]	Nettó díj [Ft]	Bruttó díj [Ft]	Nettó díj [Ft]	Bruttó díj [Ft]	Nettó díj [Ft]
Szakszerűségi vizsgálat (plombálással), mérőnként [Ft]	4 700	3 700	4 700	3 700	4 700	3 700

⁶ A mellékvízmérők hitelességi idejében felmerülő elszámolással kapcsolatos költségek

⁷ VJ/128-6/2015.

Kiszállási díj (plombálás céljából), kiszállásonként [Ft]	2 000	1 575	3 650	2 874		
Szakszerűségi vizsgálat plombálással, kiszállással	6 700	5 275	8 350	6 574	4 700	3 700

* A szakszerűségi vizsgálatra (beleértve plombálást és a kiszállást is) az eljárás alá vont a legújabb, 2016. február 25-től érvényes Egységárgyűjteménye szerint változatlan, azaz a 2015. július 27-étől alkalmazott díjjal megegyező mértékű díjat alkalmaz

1. táblázat Mellékvízmérők plombálási díjai az egyes időszakokban

19. Az Tettye által a mellékvízmérők plombálására vonatkozóan alkalmazott díjak költségszerkezetére vonatkozó kimutatást az alábbi táblázat mutatja:

	Mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat költségelei	2013. év	2015. február 11-től	2015. július 27-től (kiszállás költségének figyelembe vételével)
A	Anyag költség	110	50	50
B	Munkabér és járuléka	820	1 322	827
C	Közvetlen költség (A+B)	930	1 372	877
D	Közvetett költség	2 760	1 792	175
E	Kiszállás költsége	(külön díjtétel)	(külön díjtétel)	2 513
F	Teljes termelési költség (C+D+E)	3 690	3 165	3 565

2. táblázat A díjak megállapításául szolgáló költségek

20. A kiszállásra vonatkozó költségek részletezését a következő táblázat tartalmazza:

	Kiszállás költségelei	2013. év	2015. február 11-től	2015. július 27-től
a	Gépjármű norma (Ft)	103	145	131
b	Átlag távolság oda+vissza (km)	6,5	6,5	6,5
c	Gépjármű ktg (Ft) (axb)	670	942	854
d	Személyi ráfordítás (Ft)	0	1 157	1 240
e	Közvetlen költség (Ft) (c+d)	670	2 099	2 094
f	Közvetett költség (Ft)	880	630	419
g	Teljes termelési költség (Ft) (e+f)	1 550	2 729	2 513

3. táblázat A kiszállás költségei

21. A szakszerűségi vizsgálat és zárral való ellátás szolgáltatásra vonatkozó, 2015. július 27-étől alkalmazott díj kalkulációja során - nyilatkozata szerint - a következő változtatást eszközölte az eljárás alá vont⁸.

⁸ VJ/128-2/2015.

22. A korábbi gyakorlattól eltérően nem számláz ki külön kiszállási díjat, hanem a kiszállás költségeit a plombálást célzó szolgáltatás árába beépítette.
23. A szakszerűsítés szolgáltatásrészben figyelembe vett munkabér és járulécai költségelem csökkentésre került. Ennek oka, hogy míg korábban a szolgáltatást a helyszínen ténylegesen végző két munkatárs munkaerő-ráfordítása mellett a szolgáltatáshoz kapcsolódó, nem a helyszínen végzett munkafolyamatok munkaerő-ráfordítása is itt került figyelembe vételre, addig a módosítás óta kizárólag a helyszínen felmerülő munkaigény kerül figyelembe vételre ezen költségelemben.
24. A szolgáltatás költségkalkulációjában a közvetett költség mértéke csökkentésre került, abban a módosítást követően csak az üzemi általános költségek szerepelnek, a mellékvízmérő alapján történő későbbi elszámolás költségei már nem; a módosítást követően – a Határozatban foglaltaknak megfelelően – a közvetett költségek nagysága a közvetlen költségek 20%-át meg nem haladó mértékben került figyelembe vételre.

Az eljárás alá vont költség- és díjváltozásainak részletes bemutatása

25. A továbbiakban a Határozatban foglaltak alapján kerülnek elemzésre a díjak, illetve egyes, a Határozat által érdemben érintett költségelemek. Ennek keretében egyrészt
- a. globálisan kerül értékelésre az új díjszabás a teljes önköltség mértéke és az alkalmazott díj mértéke alapján, másrészt
 - b. elemzésre kerülnek az egyes költségelemek, különösen
 - a gépjármű költség mértéke,
 - a munkabéreköltségek, valamint
 - a közvetlen költségekre „ráosztott” közvetett költségek mértéke.

26. Az eljárás alá vont által a különböző időszakokban alkalmazott díjak és azok költségtartalma – összegző jelleggel – a következő táblázatban kerül szemléltetésre:

	Mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat (SZ. V.) és kiszállás (K.) költségei	2011. évben	2012. évben	2013. évben	2015. február 11-től	2015. július 27-től (kiszállás költsége a plombálás díjában, nincs külön kiszállási díj)	Változás mértéke előző időszakhoz (%)	Változás mértéke a 2013. évhez képest (%)
A	SZ. V. anyagköltsége	100	105	110	50	50	0%	-54%
B	SZ. V. munkabér és járulék költségei	800	810	820	1 322	827	-37%	+0,8%
C	SZ. V. közvetlen költsége (A+B)	900	915	930	1 372	877	-36%	-5,7%
D	SZ. V. közvetett költsége	2 520	2 660	2 760	1 792	175	-90%	-93,6%
E	SZ. V. teljes termelési költsége (C+D)	3 420	3 575	3 690	3 165	1 052	-67%	-71,5%
	SZ. V. díja (nettó)	3 600	3 700	3 700	3 700			
	SZ. V. díja (bruttó)	4 500	4 700	4 700	4 700			
F	K. közvetlen költségei, ebből	938	1 000	1031	2 099	2 094	-0,2%	+50,8%
G	- gépjármű ktg.	610	650	670	942	854	-9%	+27,5%
	- munkabér és jár.	328	350	361	1 157	1 240	+7,2%	+243%
H	K. közvetett költségei	890	880	880	630	419	-33%	-52,4%
I	K. teljes termelési költsége (F+H)	1 500	1 530	1 550	2 729	2 513	-8%	+62,1%
	K. díja (nettó)	1 500	1 574	1 575	2 874			
	K. díja (bruttó)	1 875	2 000	2 000	3 650			
J	Sz. V.+K. összköltsége (E+I)	4 920	5 105	5 240	5 894	3565	-39%	-32%
	Sz. V.+K. díja (nettó)	5 100	5 274	5 275	6 574	3 700	-44%	-30%
	Sz. V.+K. díja (bruttó)	6 375	6 700	6 700	8 350	4 700	-43%	-30%

4. táblázat Az eljárás alá vont által alkalmazott díjak és a megállapításuk alapjául szolgáló költségek változása

27. Az eljárás alá vont a Határozatban foglaltaknak való megfelelés keretében úgy alakította át díjalkalmazását, hogy a mellékvízmérő plombálását célzó szolgáltatással összefüggésben külön kiszállási díjat az új díjalkalmazás keretében nem számol fel, a kiszállás költségeit a plombálást célzó szolgáltatás díjának kalkulációja során veszi figyelembe.
28. A 2015. július 27. előtt alkalmazott díjak között a mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat és zárral való ellátás szolgáltatáshoz kapcsolódóan alkalmazott kiszállás díja bruttó 3 650 Ft (nettó 2 874 Ft) volt. Az eljárás alá vont a 2015. július 27-től alkalmazott Egységárgyűjteményében is szerepeltet kiszállási díjra vonatkozó díjtételt, a korábbival azonos mértékben (bár attól eltérő

költségszámítással), a mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat és zárral való ellátás szolgáltatáshoz kapcsolódóan azonban külön díjtételként kiszállási díjat nem alkalmaz.

29. A táblázatból kiolvasható, hogy az eljárás alá vont által a szakszerűségi vizsgálat és zárral való ellátás szolgáltatásra és a hozzá kapcsolódó kiszállásra vonatkozó díja összességében (és a leggyakrabban tekinthető egy mellékvízmérőt érintő szolgáltatás esetét alapul véve) több mint 40%-kal csökkent.
30. A díj csökkenésének hátterében a szolgáltatások díjának megállapítása során figyelembe vett költségek, egyidejűleg összköltség csökkentése, illetőleg a költségek teljes átstrukturálása áll. Mindennek eredményeképpen a figyelembe vett összes költség mértéke az új díj megállapításánál a korábban figyelembe vett összköltségnél csaknem 40%-kal alacsonyabb.
31. Ezen belül, a gépjármű költség mértéke az új díjban a korábban figyelembe vett költségelemnél 9%-kal alacsonyabb. Ezen költségelem mértékére vonatkozóan a Határozat a költségelemzésnél és a költségek benchmark elemzésénél is utalást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy ez a költségelem némileg magasabbnak értékelhető, azonban összességében ezen költségelem mértéke alapján nem lett volna megállapítható a vizsgált díj mértékének túlzó volta.
32. A szolgáltatás díjában figyelembe vett munkabér és járuléкаи költségelem értéke az átstrukturálás következtében jelentősen magasabb, mint a vizsgált időszak bármely időpontjában figyelembe vett ilyen költségelem értéke.
33. A közvetlen költségekre „ráosztott” közvetett költségek mértékét az eljárás alá vont jelentősen módosította a mellékvízmérők szakszerűségi vizsgálata és zárral való ellátása szolgáltatásra vonatkozóan 2015. július 27-től alkalmazásra kerülő díjaiban. A módosított díjra vonatkozó kalkuláció során az eljárás alá vont a mellékvízmérők alapján történő későbbi számlázás költségeit – mint a Versenytanács által kifogásolt tételt – nem szerepelteti. A közvetett költségek figyelembe vételére a következők szerint került sor az eljárás alá vont költségkalkulációiban:

Mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat (sz. v.) és kiszállás költségelemei	2013. év	2015. február 11-től	2015. július 27-től
sz. v. közvetlen költség	930	1 372	877
sz. v. közvetett költség	2 760	1 792	175
sz. v. közvetett költség mértéke (közvetlen költség=100%)	297%	130%	20%
k. közvetlen költség	670	2 099	2 094
k. közvetett költség	880	630	419
k. közvetett költség mértéke (közvetlen költség=100%)	131%	30%	20%

5. táblázat A közvetett költségek aránya

34. A módosítás következtében a szakszerűségi vizsgálat szolgáltatás-elem esetén a közvetett költségek a korábban figyelembe vettél 90%-kal alacsonyabb mértékben, a kiszállás szolgáltatás-elem esetében pedig 33%-kal alacsonyabb mértékben kerültek figyelembe vételre a kalkuláció során.
35. Összességében fentiek alapján megállapítható, hogy
 - a. az eljárás alá vont 2015. július 27-étől kezdődően a mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat és zárral való ellátás kiszállással szolgáltatásra alkalmazott díja jelentősen alacsonyabb a jogsértés időszaka alatt alkalmazott és jogsértőnek ítélt díjak (szakszerűségi vizsgálat plombálással, kiszállással) összegénél,
 - b. a 2015. július 27-étől kezdődően alkalmazott díjkalkuláció során figyelembe vett költségek átstrukturálására és újrakalkulálására került sor, ennek következtében az összköltség mértéke és összege jelentősen alacsonyabb a jogsértés időszaka alatt az érintett szolgáltatásokra figyelembe vett költségek összegénél,
 - c. a 2015. július 27-étől kezdődően alkalmazott díjkalkuláció során figyelembe vett egyes közvetett költségek mértéke és összege jellemzően alacsonyabb a jogsértés időszaka alatt figyelembe vett közvetett költségeknél, ez alól kivételt képez a munkabér és járuléкаи költségelem, amelynek mértéke jelentősen növekedett az ilyen költségelemnek a vizsgált időszak bármely időpontjában figyelembe vett mértékénél,

- d. a 2015. július 27-étől a vizsgálat által érintett szolgáltatáscsomagra (mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat kiszállással) alkalmazott díj alapjául szolgáló kalkulációban nem szerepel olyan költség, amely nem a szolgáltatás nyújtásával összefüggésben ténylegesen és indokoltan felmerülő költség lenne.

Az eljárás alá vont tájékoztatási kötelezettsége

36. A Határozatban foglalt, a GVH eljárás alá vont általi, a jogsértő magatartástól való tartózkodásra vonatkozó tájékoztatási kötelezettséget érintő határidő 2015. augusztus 28. volt.
37. Az eljárás alá vonttól közvetlenül nem érkezett a GVH-hoz a Határozat rendelkező részében szereplő kötelezettség teljesítésére alkalmas tájékoztatás, illetőleg nyilatkozat.
38. A jelen utóvizsgálat keretében eszközölt adatkérésre reagálva az érintett egyrészt a vizsgálat rendelkezésére bocsátott olyan dokumentumot, amely a Határozatban foglalt tájékoztatási kötelezettségnek tartalmában megfelel, másrészt a nyilatkozattal, illetve annak hiányával kapcsolatban a következőket adta elő.⁹
39. Az eljárás alá vont a tájékoztatási kötelezettség teljesítésének szándékával előkészítette a válaszlevél tervezetét, amely bekerült a vállalkozás által általánosan használt OpAL ügyviteli rendszerbe, majd a vezérigazgatótól szükséges ellenőrzés és aláírás után iktatásra került. A rendszer jelzése szerint a küldemény 2015. szeptember 15-én postázásra került. A jelen utóvizsgálat megindítása után, a nyilatkozat megküldésére vonatkozó dokumentumok összegyűjtése során realizálta az eljárás alá vont, hogy az ügyviteli rendszerben rögzítettek ellenére, a tájékoztatási kötelezettség teljesítését célzó nyilatkozat postára adásának dokumentumai nem állnak rendelkezésre, ennek alapján a GVH részére az előkészített dokumentum nem került megküldésre.
40. Az eljárás alá vont az általa előadottak alátámasztására adatszolgáltatása csatolta az előkészített, de megküldésre nem került nyilatkozatot¹⁰, valamint egy számítógépes képernyőfelvételt az érintett küldeménnyel kapcsolatban az OpAL rendszerben fellelhető információkkal¹¹.
41. Az ügyviteli rendszer észlelt hibáját az eljárás alá vont nyilatkozata szerint¹² kivizsgálta és a szükséges javításokat, kiigazításokat a jövőbeni hasonló hibák elkerülése céljából megtette.
42. Mindezeket az eljárás alá vont további bizonyítékokkal nem támasztotta alá.
43. A jelen utóvizsgálat keretében becsatolt, a Határozatban foglalt határidőben a GVH részére megküldésre nem került nyilatkozatban foglaltak szerint az eljárás alá vont a mellékvízmérő szakszerűsítés díját 2015. július 27. napján kezdődő hatállyal módosította. Az így módosított egységár gyűjtemény a vállalkozás honlapján elérhető. A 2015. július 27-ig megrendelt, de addig nem teljesített szolgáltatást a felhasználók részére már a módosított, kedvezőbb díj ellenében végezték.
44. Az utóvizsgálat keretében az eljárás alá vont által benyújtott adatszolgáltatások és nyilatkozatok nem tartalmaztak utalást arra, hogy az eljárás alá vont vállalkozás 2016. február 25-től kezdődően új Egységárgyűjteményt alkalmaz [bár ez a változás nem érinti érdemben a vizsgálatot tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont az új Egységárgyűjteményben a 2015. július 27. napjától érvényes korábbi Egységárgyűjteményben meghatározottal azonos díjat határoz meg a szakszerűségi vizsgálat (plombálással, kiszállással) szolgáltatáscsomagra].

IV

Az eljárás alá vont álláspontja

45. Az eljárás alá vont vállalkozás nyilatkozata szerint a jogsértésnek értékelt magatartástól való tartózkodásra vonatkozó kötelezésnek eleget tett. Ennek keretében a 2015. július 27-től kezdődően alkalmazott díjak kialakítása során figyelembe vette a Határozatban foglaltakat, ennek következtében az érintett időponttól kezdődően olyan díjat alkalmaz a mellékvízmérők szakszerűségi vizsgálata és zárral való ellátása kiszállással szolgáltatására, amely a Határozatban foglaltaknak eleget tesz.
46. A jogsértő magatartástól való tartózkodás érdekében tett lépésekre vonatkozó írásbeli nyilatkozattételi kötelezettségére vonatkozóan előadta, hogy ezen kötelezettségének eleget kívánt

⁹ Vj/128-4/2015., VJ/128-5/2015.

¹⁰ VJ/128-5/2015. 1. sz. melléklet

¹¹ VJ/128-4/2015. 1. sz. melléklet

¹² VJ/128-5/2015.

tenni, azonban ez, adminisztratív hiba folytán, meghiúsult; nyilatkozatát az utóvizsgálat keretében hozta a GVH tudomására.

V.

Jogi háttér

47. Tekintettel arra, hogy a jelen ügyet megalapozó versenyfelügyeleti eljárás 2013-ban indult és az abban vizsgált magatartás is korábbi, a jelen utóvizsgálati versenyfelügyeleti eljárásban is a Tptv. 2014. július 1. előtti, így az alapügy indításakor hatályos eljárási rendelkezései az irányadóak.
48. A Tptv. 76. §-ának (3) bekezdése értelmében az utóvizsgálatra a versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.
49. A Tptv. 76. § (2) bekezdése szerint a vizsgáló az eljáró versenytanács határozatával befejezett ügyben utóvizsgálatot tarthat. A Tptv. 76. § (4) bekezdés d) pontja alapján az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az előbb említett (2) bekezdés szerinti esetben a határozat önkéntes teljesítésének megállapítása esetén az utóvizsgálatot végzéssel megszünteti, teljesítés hiányában végzéssel megindítja a végrehajtást.
50. A Tptv. 44. §-ának (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra – a törvényben meghatározott szűk körű kivételtől eltekintve – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
51. A Tptv. 82. §-ának (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanácsnak a versenyfelügyeleti eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a Ket. vagy a Tptv. megengedi. A Ket. 98. § (3) bekezdésének c) pontja értelmében önálló fellebbezésnek van helye az eljárást megszüntető végzés ellen.

VI.

Jogi értékelés

52. Az eljárás alá vont 2015. július 27-étől a mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálata és zárral való ellátás és ahhoz kapcsolódó kiszállás szolgáltatásra vonatkozóan a Határozatban kifogásolt díjalkalmazás teljes időszakában (azaz 2011. május 1-jével kezdődően) alkalmazott díjakhoz képest jelentős mértékben csökkentett díjat alkalmaz. Változás a korábbi díjalkalmazáshoz képest az is, hogy a jelenleg a mellékvízmérő plombálásra alkalmazott díj magában foglalja a kiszállást is, azaz a szolgáltatás igénybe vétele esetén nem kerül külön felszámolásra kiszállási díj.
53. A díj alapjául szolgáló összköltségről elmondható, hogy a 2015. július 27-étől kezdődően alkalmazott díjkalkuláció során figyelembe vett összköltség alacsonyabb a jogsértés időszaka alatt bármely időpontban alkalmazott díjak (plombálást célzó szolgáltatás+kiszállás) kalkulációja során figyelembe vett összköltségnél (bár a Versenytanács határozatában alapvetően nem az egyes költségelemek kalkulációban figyelembe vett mértékét minősítette jogsértőnek, mint ahogy olyan értelmű megállapítást sem tett, hogy a túlzó ár egyértelműen valamely meghatározott költségelem figyelembe vett mértékének vagy hányadának egyenes következménye lenne).
54. Az összköltségen belül a közvetett költségek mértéke is alacsonyabb a jogsértés időszakának bármely időpontjában figyelembe vett közvetett költségek mértékénél, annak is betudhatóan, hogy a közvetett költségelemek között 2015. július 27-étől kezdődően alkalmazott kalkulációban nem szerepel olyan költség, amely nem a szolgáltatás nyújtásával összefüggésben ténylegesen és indokoltan felmerülő költség lenne.
55. A kalkuláció során figyelembe vett gépjármű költség összege a vizsgált időszak legutolsó¹³ időszakában figyelembe vett gépjármű-költség összegénél alacsonyabb, a vizsgált időszak teljes korábbi időszakában figyelembe vett gépjármű költségeknél azonban nem. A szolgáltatással kapcsolatban felmerülő munkabér és járulékaik költség összege magasabb, mint a vizsgált időszak bármely időpontjában figyelembe vett ilyen költségelem értéke.
56. Az eljárás alá vontnak az érintett szolgáltatásra vonatkozó korábbi és jelenleg alkalmazott kalkulációinak összevetéséből kitűnik, hogy az eljárás alá vont a Határozat meghozatalát követően teljesen újraalkotta a kalkulációt, annak struktúrája, valamint az egyes költségelemek nagysága teljesen eltérő a korábban alkalmazott kalkulációkétól.

¹³ 2015.február 11-től kezdődő

57. A Versenytanács döntéseiben¹⁴ kikristályosodott elvek szerint tisztességtelenül megállapítottnak (túlzottan magasnak) minősül az ár, ha meghaladja a vállalkozás gazdaságilag indokolt költségei és a befektetés adott szakmát jellemző kockázatával arányban álló hozam alapján adódó („tisztesleges”) nyereség összegét. Az, hogy ezen kereteken belül a vállalkozás milyen elvek mentén, milyen struktúrában határozza meg költségkalkulációját, a vállalkozás saját döntésén múlik. Különösen a közvetett költségek felosztására vonatkozóan tett ilyen megállapítást konkrét versenyfelügyeleti eljárás keretei közt a Versenytanács, amikor elvi érveléssel kimondta, hogy „[...] nem vitathatóan megfelelő közgazdasági érvekkel alátámasztott módszereket alkalmazott a közvetett költségek felosztására. Azok egy tevékenység gazdaságossági vizsgálat szempontjából is reálisnak tekinthetők. Sőt: az adott tevékenység hatósági árának újraszabályozása esetén is lehetne arra (ex-ante) alapítani. Ez azonban nem jelenti azt, hogy (ex-post) versenyjogi eszközökkel is számon kérhető az attól való eltérés. Ehhez a Gazdasági Versenyhivatalnak azt kellene bizonyítania, hogy az általa alkalmazott becslés az egyetlen lehetséges megoldás.”¹⁵ Egy másik ügy kapcsán szintén elvi érveléssel rögzítésre került, hogy „akkor állapítható meg túlzó árazással összefüggésben versenyjogi jogsértés, ha csak egy olyan költségfelosztási modell van, amely minden tekintetben nemcsak jobb a többi lehetségesnél, hanem bizonyítható, hogy ezen az egyen kívül nincs más alkalmas költségfelosztási modell”.¹⁶
58. Mindezek alapján önmagában az a tény, hogy az eljárás alá vont vizsgált díjainak alapját képező kalkulációja során eltér a Versenytanács által elfogadhatónak mondott szintektől az egyes költségelemek vonatkozásában, nem ad okot a díj jogsértőnek minősítésére. Mivel pedig az összköltség és a díj mértéke jelentősen alatta marad a jogsértőnek ítélt mértéktől, egyúttal nem tartalmaz fedezetet a szolgáltatással nem összefüggő költségekre, nem merül fel a díjjal kapcsolatban annak túlzó volta.
59. Fentiek alapján az eljáró versenytanács szerint az állapítható meg, hogy az eljárás alá vont a mellékvízmérő szakszerűségi vizsgálat és zárral való ellátás kiszállással szolgáltatásra vonatkozóan 2015. július 27-től kezdődően alkalmazott áralkalmazása révén – összességében – a Határozatban kifogásolt magatartással felhagyott.

Az eljárás alá vont tájékoztatási kötelezettsége

60. A Határozatot az eljárás alá vont – jogi képviselője útján – 2015. június 29-én vette át. A Határozatban foglalt, az eljárás alá vont által a GVH részére teljesítendő, a jogsértő magatartástól való tartózkodásra vonatkozó tájékoztatási kötelezettséget érintő határidő 2015. augusztus 28. volt.
61. Az eljárás alá vonttól közvetlenül sem a 2015. augusztus 28-i határidőn belül, sem azon túl nem érkezett a GVH-hoz a Határozat rendelkező részében szereplő kötelezettség teljesítésére alkalmas tájékoztatás, illetőleg nyilatkozat, holott az Egységárgyűjteményt 2015 júliusával módosította.
62. Az eljárás alá vontnak a Határozatban foglalt tájékoztatási kötelezettségnek megfelelő nyilatkozata a jelen utóvizsgálati eljárás keretében került megküldésre a GVH részére.
63. A jelen utóvizsgálat keretében, vizsgálói kérdésre tette az eljárás alá vont azt a nyilatkozatot, hogy a tájékoztatási kötelezettségnek való megfelelés céljából előkészített dokumentumot az eljárás alá vont belső ügyviteli rendszere korábban rejtett hibája folytán nem sikerült elküldenie az elküldésre tervezett időpontban (és utána sem).
64. Az adminisztratív hibára történő hivatkozással összefüggésben szükséges megjegyezni, hogy gazdálkodó szervezet részéről a belső ügyvitel hiányosságára történő hivatkozás nem tekinthető önhibán kívüli mulasztásnak, illetve a mulasztás igazolásaként csatolt nyilatkozat, illetve dokumentum az eljárás alá vont által előadottakat egyebekben sem bizonyítja egyértelműen és meggyőzően. Továbbá, az eljárás alá vont állítása szerint egyebekben is 2015. szeptember 15-ével tervezte megküldeni a tájékoztatást, ami eleve túlnyúlik a tájékoztatás benyújtására előírt határidőn, figyelemmel az Egységárgyűjtemény 2015. július végén végrehajtott módosítására is. Ezzel összességében az állapítható meg, hogy az eljárás alá vont az általa előadottakat nem támasztotta alá hitelt érdemlően.
65. Mindezek alapján nem nyert bizonyítást, hogy az eljárás alá vont a tájékoztatási kötelezettségének megfelelő időben eleget tett volna, vagy mindent megtett volna annak érdekében, hogy tájékoztatása a címzetthez megfelelő időben eljusson.

¹⁴ pl.: VJ/175/1998.

¹⁵ VJ/27/2005.

¹⁶ VJ/57/2013.

A Határozatban foglaltak végrehajtása az eljárás alá vont részéről

66. Az eljárás alá vont fentiek alapján a mellékvízmérők szakszerűségi vizsgálata és zárral való ellátása és a hozzá kapcsolódó kiszállás szolgáltatáscsomagra vonatkozó díj megállapításával és alkalmazásával kapcsolatban a Határozatban foglalt kötelezésnek összességében megfelelő időben eleget tett.
67. A Határozatban foglalt tájékoztatási kötelezettségének az eljárás alá vont csupán a jelen utóvizsgálat keretei között, a kötelezettség teljesítésére a Határozatban megállapított határidőt jóval túllépve tett eleget. Megállapítható ugyanakkor, hogy díjalkalmazással kapcsolatos kötelezettség határidőben történő teljesítésével és a fogyasztók felé történő alkalmazásával a fogyasztókat e vonatkozásban kár nem érte, és a tájékoztatási kötelezettség határidőben való teljesítése vonatkozásában annak utólagos kikényszerítése (végrehajtás foganatosítása) sem értelmezhető, így az eljáró versenytanács nem látja indokoltnak az eljárás alá vont szankcionálását a késedelem miatt.
68. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tptv. 76. §-a (4) bekezdésének d) pontja alapján – egyezően a vizsgálói indítvánnyal – az utóvizsgálatot megszünteti, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont a kötelezettséget teljesítette.

VII.

Eljárási kérdések

69. Az utóvizsgálat tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörét a Tptv. 45. §-a alapozza meg, illetékessége a Tptv. 46. §-án alapul.
70. A Tptv. 76. § (3) bekezdése alapján az utóvizsgálatra a versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, mire tekintettel az eljárást befejező döntést a Tptv. 63. § (1) bekezdés b) pontja alapján az utóvizsgálat elrendelésétől számított hat hónapon belül kell meghozni. Az ügyintézési határidő kezdő napja a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 33. § (5) bekezdése és 65. § (1) bekezdése alapján az eljárás megindításának napja, azaz 2015. június 11. Ennek megfelelően – tekintettel a Ket. 33. § (3) bekezdésének c) pontjára, melynek értelmében a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítésig eltelt idő (a jelen eljárásban: 37 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be - az ügyintézési határidő 2016. augusztus 7-én telik le.
71. A Tptv. 82. § (2) bekezdése alapján az eljáró versenytanács végzésével szemben fellebbezésnek nincs helye, az ellen azonban külön jogorvoslatnak van helye, ha azt a Tptv. vagy Ket. megengedi. A Tptv. nem rendelkezik arról, hogy az utóvizsgálatot megszüntető végzéssel szemben jogorvoslatnak lenne helye, de a Ket. 109. § (1a) bekezdése alapján a végzés bírósági felülvizsgálatának van helye, ha a Ket. alapján a végzés önálló fellebbezéssel támadható, és törvény (adott esetben a Tptv.) az első fokú határozattal szemben a fellebbezést kizárja, valamint a határozat bírósági felülvizsgálatát lehetővé teszi. Miután pedig a Ket. 98. § (3) bekezdésének c) pontja szerint önálló fellebbezésnek van helye az eljárást megszüntető végzés ellen, továbbá a Tptv. rendelkezései alapján a Ket. fentebb hivatkozott 109. § (1a) bekezdése szerinti további feltételek is fennállnak, így a végzéssel szemben külön jogorvoslatnak van helye.

Budapest, 2016. április 19.

dr. Köhatmi Attila s.k.
előadó versenytanács tag

Dr. Bara Zoltán s.k.
versenytanács tag

dr. Ruszthiné dr. Juhász Dorina s.k.
versenytanács tag